

Szerkesztőségi iroda:
 Nagybecskerek,
 Zápolya-utca 1-ső szám,
 hová a lap szellemi részét illető
 minden közlemény intézendő.
Kiadóhivatal:
 Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
 Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
 hová a hirdetések, az előzetesek
 és a lap szétküldésére vonatkozó
 felszólalások intézendők.
 Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felolós szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Nagybecskerek, 1904.

XXXIII. évfolyam. 46. szám.

Előfizetési árak:
 Egész évre ———— 24 kor
 Félévre ———— 12 .
 Negyedévre ———— 6 .
 Egy hónap ———— 2 .
 — Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések
 a kiadóhivatalban fogadlatnak el
 Azonkívül az összes hirdetés
 hirdetői által.

Megjelenik
 vasár- és ünnepnapok kivételével
 mindennap délután 5 órakor.

Péntek, február 26.

Komoly napok előtt.

Nagybecskerek, február 26.

A delegáció ülészaka vége felé közeleg. A tárgyalások eredménye a közös ügyekre vonatkozólag a várt formai: a közös miniszteriumok költségvetéseit vagy megszavazták már, vagy kétségtelenül meg fogják szavazni.

A reánk nézve fontos ügyre, Magyarország belső parlamenti politikájára vonatkozólag, melyre a delegáció tanácskozásainak lefolyásából reméljük a megváltást az obstrukció nehéz kötelékeiből, az eredmény csak negatív.

A válság, mely már majd egy éve dúl a parlamentben, ismét ott áll, hol a delegáció tanácskozásainak kezdetekor. Csak egy figyelemre méltó különbség történt.

Apponyi gróf és természetesen a mögötte álló disszidensek csoportja ismét egy új programot tákolott össze, egy tisztán közjogi természetű programot, mely éppen közjogi tekintetben Apponyi gróf egész multjának, legújabb multjának is az arcába vág.

Mig Apponyi gróf a magyar vezényleti nyelvet egész az utolsó pillanatig csak mint elvi követelményt állította oda, melynek teljesítése azonban csak a távol jövőben történhetik s kell hogy történjék, most a magyar hadseregnyelv behozatalát az 1867. évi kiegyezés egyedül helyes, egyedül kielégítő következményeként állította oda. Tehát az Ugron Szederkényi csoport deszperádóinak álláspontján áll. Ő a vezérük most, rendelkezik a neppárt fölött is, melynek tulajdonképpeni fejt, Zichy János gróftól már régen deposszedáltak és Kossuth Ferenc pártját kinos kényszerhelyzetbe hozni készül.

Kossuth Ferenc elvtársai a párton belül folyt hosszabb harc után, tekintettel arra, hogy az obstrukció a magyar parlamentarizmust és ezzel a magyar nemzeti államot veszélyezteti, a magyar hadseregnyelv rögtöni megvalósításától eltekintettek.

Tehát korábban ugyanazon a vonalon álltak Apponyi gróffal.

Most e párt multja szerint Apponyi előbbre lépett és a kérdés az, minő magatartást fog követni Kossuth Ferenc és serege. Ha szilárd marad, akkor sokkal könnyebben helyre lehet állítani a parlamenti rendet. De ha ürügyet keres az eddigi meggyőződésétől való eltéréshez, akkor az egész ellenzék a parlamenti munkaképesség megakadályozásának Apponyi grófnak zászlója alatt egyesült.

Ekkor aztán mint a javulás lehetőségének döntő momentuma — és más, mint alapos javulás, egyáltalán nem is javulás, — természetesen még csak a szabadelvű párt, e párt szilárdsága, határozottsága, az elszánt vezérhez való ragaszkodása, odaadása jön számba, akkor a harcra kerül a sor és a szabadelvű sereg magatartásától fog függni a parlamentben és az országban, hogy kinek részén lesz a győzelem: a chauvinista prémmel szegett reakció, vagy a valóban nemzeti haladás részén. Tehát komoly napok elé megyünk!

A beruházási törvényjavaslat. A Bécsben tartott miniszteri tanácskozásnak egyik fő tárgyat az a törvényjavaslat képezi, melyet a Tiszakormány a beruházások tárgyában a képviselőház elé fog terjeszteni. Félhivatalos értesülés szerint az új beruházási javaslat a vasutak és utakra szánt beruházásokat lényegesen fel fogja emelni. Magának a javaslatnak végösszege és részlete azonban ez idő szerint még nincs megállapítva és így az újságoknak erre vonatkozó konkrét közlései merő kombinációk.

A vasuti tisztviselők fizetésrendezése. Az államvasuti tisztviselők körében az utóbbi időben bizonyos nyugtalanság kapott labrára, melynek indító oka — szerintük — a fizetésrendezés elodázása. Ebbeli aggodalmaiknak adtak kifejezést azokban a gyűléseketekben, melyeket legutóbb két helyen is tartottak. Félhivatalosan most a vasuti tisztviselőket felvilágosítják és megnyugtadják az iránt, hogy aggodalmaik teljesen indokolatlanok. A kormány ugyanis igazi szeretettel karolta fel ügyüket, a mit eklatánsan bizonyít az, hogy az államvasutak tisztviselőinek és alkalmazottainak

fizetésrendezésére vonatkozó javaslat nemcsak a kereskedelemügyi miniszteriumban, hanem már a minisztertanácsban is átment, úgy hogy az már a legközelebbi jövőben a képviselőház elé kerül. Ez a törvényjavaslat intézkedni fog a többi vasuti alkalmazottak, nevezetesen az állászték stb. fizetésrendezéséről is. A vasutasoknak ezek után tényleg nem lehet többé aggodalomra okuk, mert ha tán nem is nyomban a képviselőház egybegyűlése után terjeszti elő a kormány az említett törvényjavaslatot, de a már történtek után feltétlen bizonyossággal számíthatnak arra, hogy jogos kívánságaik nagyon rövid idő múlva teljesedni fognak.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 1/6 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 5 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/6-tól 1/8-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délelőtt gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad.

— **Bírósági kinevezés.** A m. kir. igazságügy-miniszter Kossina Reinhardt temesvári kir. törvényszéki joggyakornokot az antalfalvi kir. járásbíróshoz aljegyzővé nevezte ki.

— **Tanügyi kinevezések.** A vallás- és közoktatási miniszter Sztanivukov Sándor oklevéles tanítót az idvori községi elemi iskolához rendes tanítónak, Szajkovic Endre oklevéles tanítót, képesített szaktanítót pedig a pancsovai állami elemi népkiskolához rendes gazdasági szaktanítónak nevezte ki.

— **A Tmke köréből.** A torontálvármegyei magyar közművelődési egyesület vezetősége tegnap délután a kir. tanfelügyelőség helyiségében dr. Pacséri Károly igazgató elnöklésével ülést tartott, melyen a volt és jelenlegi vezetőség tagjai közül részt vettek: Balási József, Herr Ödön, Somfai János, Czeglédy István, Baaden Károly, Mayer Rezső, Szenes Adolf, Jeszenszky Nándor, Szalay József, Bácz Jakab, Vecsera János, Rédl Ferenc. Az ülésen az egyesület új tisztikara átvette a volt tisztviselőktől az egyesület pénztárát, irattárát és leltárát. A könyvtár részletes átvételére az ülés Czeglédy István könyvtárossal kiküldte Baaden Károlyt és Szenes Adolft, akik

A „TORONTÁL” tárcája.

Még az ág is huzza. . .

Éjfél már rég elmúlt. Csend van . . . oh, milyen csend. De künn kegyetlen idő van s gyöngye szél nyöszörög; nyöszörög, mint az ember álmában; mintha lelke lenne s mintha valami titkos szenvedés gyötörné. Mintha égne benne valami óhajlás és vágy epesten. Messziről, nagyon messziről jó. Bejárta a messze tengereket, hónapokig járt a sivatagokon, kopár szántóföldeken, a kőd világában és elhervadt lomb felett.

És most itt ugrándozik Ossip Jafjoma háza körül s keres egy picike hasadékat, amelyen bejuthatna. Minden áron be akar jutni. De Ossip Jafjoma mintha örökre bereteszte volna az ablakokat. Nem kell neki léghuzam, most, amikor a felesége a szalmán fekszik és alszik.

Egyenletesen lélekszik és a vonásain már nem látszik meg a kín, amely a szívében szuanyrad.

— Oh, én kicsi feleségem, sutogja Ossip Jafjoma sajnálkozva. Oh, én kicsi feleségem! És még százszor is elmondja, mintha ez az imádsága volna: Oh, én kicsi feleségem!

Lehajol, megcsókolja a felesége viselőszoknyájának a szegélyét és remeg a szerelemtől. . . . Hogy őssze is nőtt vele a husz esztendő alatti. . . . de mennyire. Pedig mi is volt ezalatt? Gond meg kinlódás . . . meg gyereksereg . . . meg nyuzás . . . meg halál.

— Hej, de keserves is így szeretni, gondolja magában Ossip, amikor az embernek meg van kötve a keze és üres a tarisznyája. Az Isten ad

gyermeket, meg el is veszi . . . milyen furesa . . . vajjon minék is adja? Hogy az ember felnevelje, nem? Persze, aztán a fiu fuvaros legyen; a lány meg szolgáló . . . igen ám . . . Egy darabig meg eltart am . . . Ha már megszületett az a kicsi Porphyrius, minék is halt meg . . . hogy érteszt meg az ember? . . . És meghalt az Elsasveta is . . . most meg Proskával ez a história . . . elviszik katonának és felakasztja magát a kaszárnyában . . . Egy pár pofonért már minék akasztotta fel magát? Kapott tőlem bőven és nem is vagy egyszer . . . Ilyen ostobaság . . . Tegyen róla aki tud! Minden az Istentől kerü; minden tőle . . . De hát az asszonytól ki veheti rossznéven, hogy a fájdalommal felordít? Hiszen a szuka kutya is morog, ha elviszik a kölykét . . . Hát aztán ha káromolta is az Istent? Ó jó, ó megbocsájt — vagy ha büntet is . . . De az embereknek ehhez mi közük? Ért-e az ember ahhoz, hogy ő mért büntet olyan kegyetlenül az égben . . . Az ember csak tüzel s mindjárt káromkodik . . .

Milyen fáradt a szegényke lelkem Cs sss sss Igen, most aztán: Isten veled! Híjj!

Kemény a szívök, mint a kő; kemény, mint a gyémant Hogy is nem tudják ezt megérteni Ha mondott is vagy egy rossz szót, hát aztán! Ki vigyázhat olyan nagyon a nyelvére? Azért már a börtön járjon ki az embernek? Oh én kicsi asszonykam! Galambom, szegénykém!

Még szerencse, hogy így ki tudtam forgatni a dolgot betoppant ide az az átkozott fickó — ugat egy sort, oszt' el az őrségre Ott aztán mit kap? Üti meg a szegénykém

Ossip lahajol és alázattal megcsókolja a felesége lábát.

— Én meg itt ültem a tele tá mellett, amíg őt kopáltatták, gondolja magában tovább. Ehetik-e az ember, ha az asszonyknak nincs enni valója? Olyan keserű az étel, mint az epe s úgy megfekszi a gyomrot, mint a fa . . . De most már jól van . . . Én vagyok a bűnös, én. Én káromkodtam — te jószágom . . . én mék a tömlőbe . . .

— Holnap oda kell adni az utolsó pár rubelt! Sachar Bospodujewnek ezért a testvéri szolgálattért . . .

Hogy rám ordított ott az a okolodosnik (rendőrbiztos) . . .

A börtönbe vele, a rossz asszonnyal. Szidta az Istent, a Megváltónkat. Még az ezredest is szidta a nyomorult.

— De nem, atyus, én vagyok bűnös, én!

— Hazudsz, kutya! Emberek hallották, hogy ő káromkodott!

— Nem, atyus, Istenemre mondom, nem hazudom. Miféle emberek hallották, atyus? Például, miféle emberek?

— Miféle emberek! Miféle emberek! Hát emberek, tökfílkó!

— Emberek . . . igen . . . elhiszem . . . csak tudnám, mifélék . . . De hiszen elképzelheted, atyus, hogy nekem nagyobb szükségem van Proskára, mint a feleségemre. Az nem zakácsnó, hanem férfi. Három esztendő mulva ha hazakerül a katonaságtól, belőle is fuvarost neveltem volna. Most felakasztja magát, az az üres fejű, amikor pedig olyan nagy szükségem van rá . . . Mert pénz nálunk csak gyéren van, atyus . . . Elképzelheted hát, hogy nagyon dühös voltam a jó

Sz. v.	715
4401	453
I-III.	406
	323
	245
	1332
	1220
	1219
	1211
	1157
	1149
	1130
	1110
	1059
	1044
	1029
	1013
	1001
	949
v. 4411	928
I-III.	918
	906
	843
	794
	736
	708
	645
	150
v. v.	4511
I-III.	715
	1031
	1008
	953
	606
	646
	150

a napokban veszik át a könyvtárt Jeszenszky volt könyvtárostól. Az átadásról, illetve átvételről jegyzőkönyvet vettek föl s ezzel az ülés véget ért.

— **Báró Hauser Károly diszpolgársága.** A felső torontali ármentesítő társulat új igazgatója, báró Hauser Károly, — mielőtt a társulat érdekeltsége mai állására megválasztotta, a bánlaki kerületnek volt nagy szeretettel és tisztelettel körülvett főszolgabírája. Most, hogy kerületéből elkerült. Ürmevényháza derék polgársága nagy és közös lelkesedéssel a volt főszolgabíróat a község diszpolgárának választotta. A diszes kivitelű oklevelet a napokban nyújtotta át báró Hausernek a község egy több tagu küldöttsége.

— **A kishid körül.** Serény munka folyik a kishid körül. Egész sereg munkáskéz dolgozik az új vashid összeállításán. Csattog a kalapács, szikráznak az izzó vasszögek s a hid vörös teste olyan hangot ad, mintha is, sziszegne. Eközben csodálatos ormótlan vasgerendák meredeznek az ég felé, melyek mindennap új, tökéletesebb formát öltenek s egyszerre csak azt vesszük észre, hogy kész a kishid. Az amerikai oldalon már be is kapcsolták a hídfele a vasalkatrészeket s az ember szinte elbámul, hogy milyen egyszerűen támaszkodik a nagy vastömeg a két partra. Ha nem komoly, jeles szakemberek csinálnák, el sem hinnék, hogy ilyen látszólag egyszerű kapcsolás szilárdan tarthatja a hidat. A hidépítés munkáját persze egész nap nagyközönség nézi s a mellette átvezető fahidon a rendőröknek kell folyton továbbmenésre serkenteni a bámulókat, akik néhány hét múltán már a kész hidat nézegethetik.

— **Törökbecse a nemzetörökért.** Már több ízben hírt adtunk róla, hogy Törökbecse hazafias magyar társadalmi emlékkövet készít állítani a szabadságharcban elesett nemzetöröknek. Ennek az emlékkövek alapja javára az ottani közönség március 15-én nagyobb szabású ünnepélyt szándékozik rendezni, melynek részletes műsorát legközelebb adják ki.

— **Hó. Jégtörő Máttyás** tegnap befehéretette a háztetőket s éjszaka meghozta a fagyot. Igaz, hogy a fagy reggelre eltűnt s a hóból csak a háztetőkön és a mezőkön maradt fehérség, mert a városban bizony csak a sarat szaporította, amiből ugyancsak nem kérünk, hisz egész télen egyebet sem láttunk sárna. Reméljük, hogy nem lesz részünk márciusi téiben, mert ez bizony rosszabb a legkeményebb télnél is.

— **Külföldi levelek bérmentesítése.** A temesvári m. kir. posta- és távirat-igazgatóság a következőket közli: A konstantinápolyi kir. kereskedelmi szaktudósító értesítése szerint még mindig feltűnő számban érkeznek oda Magyarországból helytelenül 25 fillér helyett 20 fillérral bérmentesített levelek és az ilyen elégtelenül bérmentesített levelek a címzett 10 fillérrel fizet. Ezt azzal hozom a n. é. közönség tudomására, hogy nemcsak keletre, de a többi külföldre is egy egyszerű (15 gr. súlyu) levél díja 25. Végül pedig megemlítem, hogy a ki Törökországba könyvet küld, azt ne

postai csomagba tegye, hanem sokkal célszerűbben levélpostával keresztöltés alatt küldje, esetleg ily módon ajánlva adja fel. Temesvár, 1904. február 24. Wieland, posta-táv. felügyelő, hiv. főnök.

— **Csendőrség Nagyikindán.** Mint Nagyikindáról írják. Wachtel Leo rendőrkapitány előterjesztést tett a városi tanácsnak, melyet arra kér, hasson oda, hogy a városi belterületen ezentúl csendőrség is tegyen közbiztonsági szolgálatot. Előterjesztésében elmondja a rendőrkapitány, hogy eddigelé a lovasított rendőrök egy részét is felhasználhatta belső szolgálatra, ámde ezek megszüntetése óta összesen 20, illetve csak 15 rendőre maradt őrszolgálatra, amely szám egy 24.000 lakossal bíró nagy kiterjedésű városban semmi.

— **Országos vásár.** A tegnap megkezdett országos vásárt ma folytatták. Szarvasmarha és sertés felhajtás ma alig volt. Ugyancsak ma kezdtek meg a lóvásárt is, amelyre mintegy 600-700 darab lovat hajtottak fel. A lovak árai 400-150 korona között váltakoznak, bár ennél olcsóbb lovak is nagy számban akadnak. A lóvásárt holnap és holnapután folytatják. A kirakóvásár szintén holnap veszi kezdetét.

— **A kőművesek és ácsok sztrájkja.** A nagybecskereki kőművesek és ácsok sztrájkja ügyében tegnap délután 3 órakor Mattanovics György városi jegyző, iparhatósági biztos elnöklésével az ipartestület békéltető-bizottsága ülést tartott, a melyen ugy a munkaadók, mint a sztrákolók megbízottai részt vettek. Hosszas vita után a segédek részéről beadott munkarend és bértábla pontjai közül négy pontot tárgyaltak, a bérösszegre vonatkozólag azonban kölcsönös megállapodásra mindaddig még nem jutottak, a mikor is remélhetőleg sikerülni fog a munkaadók és segédek között a békés megegyezést létrehozni.

— **Emberhalál 4 fillér miatt.** Véres eset színhelye volt, mint törökbecsei levelezőnk írja, szerdán éjjel Araes község egyik kocsimajja. Boesárec Lázár odaváló lakos ugyanis csendesen iddógalt egy asztal mellett, midőn Krompity Mikán tamburás öt kártyázásra szólította fel. A játék hevében a tamburás követelte Boesárec-től, hogy 4 fillérnyi régebbi tartozását fizesse meg s miután nem kapta meg azonnal, kést rántott elő és azt játéktársa nyakába szúrta. Boesárec legott összeesett és meghalt. Krompityot letartóztatták.

— **A Horgony Pain-Expeller (Richters Linimentum Capsici comp.)** igazi népszerű házi szerető lett, mely számos családban már több mint 34 év óta mindig készletben van. Hátfájás, csipőfájdalom, fejfájás, közhvény, csuszál stb.-nél a Horgony-Pain-Expellerrel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapító hatást idéznek elő, sőt járványkór, minő: a kolera és hányó hasfolyás, az altestnek Pain-Expellerrel való bedörzsölése mindig igen hasznosnak bizonyult. Ezen kitűnő házi szerző eredményeivel használtatott az influenza ellen is és 80 fillér, 1 kor. 40 fillér és 2 korona árban a legtöbb gyógyszerárban kapható, de bevásárlás alkalmával mindig határozottan: „Richter-féle Horgony-Pain-Expeller”, vagy „Richter-féle Horgony-Linimentum”-et tessék kérni és a „Horgony” védjegyre figyelni kell.

Istenre és persze az ezredesre is és hogy csak én lehettem, aki szidalmaztam a megváltónkat, mert nekem mégis csak nagyobb szükségem volt Proskára.

— Elhiszem, te hazug . . . Ki hallotta?
— A jó Isten áldjon meg, méltóságos uram, hogy elhiszed . . . Hogy ki hallotta? Sachar Bospodujew hallotta . . . Ott künn ali az ajtó előtt.

— Hidd be.
Sachar bejön . . .
— Hallottad, hogy szitkozódott, mondj Bospodujew?

— Igen, méltóságod, hallottam.
— Fudd ki künn az orrodát . . . Osz! hogy szitkozódott?

— Hát . . . hogy . . . úgy ahogy az ember szidni szokott, méltóságod.
— Azt nem tudod, mit mondott?

— Hogy mit? . . . hm . . . Borzasztóan káromkodott, szörnyen.
— Megesküszöl rá?
— Meg én.

— Majd meglátjuk . . . jól van . . . Eresztétek ki a feleségét . . . te meg, Ossip Jaf Joma vidd haza . . . Akkor aztán téged vetünk a börtönbe, te nyomorult, te!

— Jól van, atyus . . . Aki vétkezik, az bűnhődjék is . . .
— És elmentem . . .
— Hogy alszik . . .
— De mit csinál majd itt? . . . Eszik-e majd nélkülem? . . . Meghal . . . Elhervad . . . mint házunk előtt a vadszölő lombja . . . Holnap, holnap . . . Csak megboszorkányozhatna, vagy leitathatná az ember az öröket . . . de nem

lehet . . . nem árt a nadrágnya gyökere a lelkének, se a pálinka a kiégett torokának . . . Elülhetek, vagy egy esztendeig és faraghatok lapátnyelet a börtönben . . . De éretted, asszonykám, még Szibériába is elmentem volna . . . Te szépen, te . . . aludjál . . . aludjál . . . Csak aludhatnál egy egész esztendeig, aztán letelnék a büntetésem és én bejőnék ide, felkeltenél: „Adj ennem, asszonykám.” Így keltenél fel . . . és talán még megtréfálnálak. És te nem tudnál semmiről . . . semmi rosszról sem tudnál és azt mondanád: „Varj, mindjárt adok etétl Ossip . . .” De furcsa is ez a világ . . . A szív minden jót akar . . . és óhajt, óhajt és semmi sem teljesül . . . oh, én asszonykám . . . És holnap fel fog ébredni és én már nem leszek itt . . . Én Istenem, adj erőt, hogy elviselhessem . . .

Ossip Jafjoma gondolatai belefutnak a tehetetlenségökbe. A szívében mind gyorsabban kering a vér és felordítani szeretne fájdalomában . . . de elfojtja minden kiáltást; lehajol a felesége kezére és ajtatosan megcsókolja az agyon dolgozott sovány ujjakat. Nem úgy csókol, mint Ossip, a fuvaros, aki ott lakik a hátsó utcácskában és trágyát hord a gazdag parasztoznak . . . de gyöngén, mint a virágszirom, úgy tapad az ajka az ujjakra egyenkint és rájuk leheli mélységes szerelmét . . .
— És ettől megkönnyebbül a lelke és oly sok benne a remény . . .

Künn pedig üvölt a szél és senki sem tudja miért sir olyan nagyon az Ossip Jafjoma háza előtt.

E. S. Poritzky.

Gazdák, ha nagy terméshez akarnak jutni. Mauthner-féle magvakat vessenek. Idei árjegyzéket, mely 226 oldalra terjed, Mauthner Ödön cs. és kir. udvari magkereskedése Budapesten, Rottenbiller-utca 33., mindenkinek ingyen megküldi. A kitűnően tisztított, legnagyobb csiraképeséggel bíró, fajtású magvak árai alacsonyok. Különösen fölemelendő az impregnált takarmányrépamagvak és a legnemesebb gabnafélék dus választéka.

Közgazdaság.

□ **Temesvár a magyar Erfurt.** Már szakörök, első rangú szaktekintélyek és szakközlönyök is, mint pl. az Orsz. Kertészeti Egyesületnek Budapesten megjelenő szakközlönye a „Kertészeti Lapok” stb. tárgyalják és sok hízelgőt és sok szépet közölnek Temesvár kertműiparáról; ismertetik a nagy terjedelmű mag-, növény-, rózsák, de különösen az óriási nagy fa-tenyésztési telepeket, melyek látványosságot kepeznek s minden tekintetben kitűnően vannak kezelve. Itt már nem százezer, hanem millió számban lesznek a növények tenyésztve s a szőlőraza minden irányában szétküldve; a külföldön is már állandó hírnévre tettek szert, mivel szépek és mindenütt jól fogamzanak. Délmagyarország talaja és éghajlata kiválóan kedvező a kertészeti terményekre s nagyon alkalmas a legjobb fák, rózsák, ültetvények stb. tenyésztésére. Ami még manapság Belgium és Hollandia Középeurópa részére, az lesz Délmagyarország rövid idő alatt különösen a Kelet részére. A délmagyarországi kertműipar nagy szereplésre van hivatva, mivel ott a kedvező hosszú és száraz őszi folyamán minden tökéletesen kifejlődik, kiéri, mely kedvező körülmény Németországban és az északibb tartományokban teljesen hiányzik s számtalanszor előfordul ott azon eset, hogy a termést félreért állapotban kell betakarítani. Délmagyarország sik területein a nyár igen meleg, forró; a tél pedig szigorú és hideg; ennek következtében a kedvezőtlen elemi behatások alatt termelt fák és növények sokkal edzettebbek s bármely éghajlat alatt biztosan fogamzanak és diszlenek. A tenyésztételepek számára a talajt ott csak nehezen lehet megmunkálni, mert ez szoros és kötött, de kövér s a csemeték tápanyagokban sem szűkölködnek; sohasem csenevésznek el és sokkal inkább mint azok, melyek lap, homok s egyéb könnyebb talajmunkákban termeltek s mely utóbbiak nem bírnak oly nagy ellentámasztási képességgel sem. A temesvári kereskedelmi és iparkamara jelentése, mely a kertműipart is behatóan tárgyalja, igen érdekes adatokat tartalmaznak Temesvár kertműipari telepeinek terjedelméről, az ott tenyésztés alatt álló növények, fák, rózsák stb. ültetvények arányairól s azon mennyiségekről, melyek onnan évente elszállítva lesznek. Nincs város az országban, mely annyi kertműipari cikket termelne, mint a mennyit manapság Temesvár tenyészt.

Ingatlanok forgalma.

Nagybecskerek város területén 1904. évi február hó 19-től 1904. évi február hó 25-ig terjedő időszakban a következő ingatlanváltások történtek:

Karácsonyi Verona hagyatékaához tartozó 4 hold földet előörkölte Budai Istvánné Borbély Magda, kk. Borbély Ilona, Hermina, Pál és István.

Feketics István és Róza tulajdonát képező 2023. 61. sz. házat megvette Ládaj Kálmán és Emilia 12.500 koronáért.

Eleven Lőrinc és Teréz tulajdonát képező 1747/b. sz. házat megvette Jäger János és Viktória 800 koronáért.

Vahrinecz Antal és Anna tulajdonát képező 467 négyszögöl szőlőskertet megvette Hupov Goetz Karolin 3600 koronáért.

Dr. Plechl Szilárd tulajdonát képező 4 hold földet megvette Baló András és Anna 3200 koronáért.

Dr. Plechl Szilárd tulajdonát képező 1 hold szántót megvette Baló János és Örsze 800 koronáért.

Dr. Plechl Szilárd tulajdonát képező 4 hold szántót megvette Varga Pál és Anna 3200 koronáért.

Dr. Plechl Szilárd tulajdonát képező 3 hold 1000 négyszögöl szántót megvette Varga Pál és Anna 3000 koronáért.

Dr. Plechl Szilárd tulajdonát képező 4 hold szántót megvette Szabó Ferenc 3200 koronáért.

Steyer Éva tulajdonát képező 5 hold szántót elajándékozta Steyer Jánosnak.

Piaci árak.

Hivatalosan feljegyzett a Nagybecskereken, 1904. évi február hó 26-án megtartott országos vásár alkalmával:

Buza	50 kilogramm	8.10 korona
kétszeres		6.80
rozs		5.50
árpa		4.80
zab		5.—
kukorica		5.00
(uj)		5.60
repce		10.—
széna I.		3.—
II.		2.50
szalma I.		1.50
II.		1.—
burgonya 50		1.75
marhahús I. 1 kilogr.		1.04
II.		0.96
borjú hús		1.20
disznó hús		1.12
juh hús		0.80
zsir		1.80

TÁVIRATOK.

Az orosz-japán háború.

A helyzet a tengeren.

Budapest, február 26. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Port-Arthurból sűrűgönyzik, a japán hajóhad állandóan a kikötő előtt cirkál és többször fölbukkan a hajók a láthatáron. A kikötőhöz újabb azonban nem közeledtek. Mindazonáltal azt hiszik, hogy a japán hajóhad legközelebb egész erővel megtámadja Port-Arthurt.

Budapest, február 26. (A „Torontál” eredeti táv.) Mint Londonból jelentik, a japánoknak legutóbb Port-Arthur ellen intézett támadását egyáltalán nem lehet kudrcnak tekinteni. A japánok ugyanis nem támadták meg Port Arthurt, csak négy régi hajót vonultattak el a kikötő bejárata előtt s ott azokat maguk felrobbantották, hogy azoknak a roncsaival eltorlaszolják a kikötő bejárását.

Hírek a szárazföldről.

Budapest, február 26. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Londonból táviratozzák, a Koreába vonult orosz katonák száma nem haladja meg az ezret. A japánok nagy erővel vonulnak föl s az oroszok a japánok elöl a Jalu folyó felé visszavonultak. Koreai jelentések általában azt a meggyőződést keltik, hogy a japánok ugyszólván már most teljesen urai Koreának.

A delegációk.

Budapest, február 26. (A „Torontál” ered. táv.) Bécsből táviratozzák: A magyar delegáció ma, miután még több fontos elintézni való van, két ülést tartott. Az egyiket délelőtt 10 óától 1-ig, a másikat délután 3 óától 6-ig. Az üléseken a tengerészeti előterjesztést és a pénzügyi bizottság jelentését, nevezetesen az okkupált tartományokra vonatkozó előterjesztést tárgyalta.

A delegáció mai ülésén különben Ugron Gábornak az ezrednyelv megállapítására vonatkozó indítványával szemben Apponyi Albert grófnak az indítványát fogadták el, mely szerint az ezrednyelv és a kiképzési nyelv szempontjából az osztályozásnál elsősorban a magyar államnyelv veendő figyelembe.

A svéd király Bécsben

Budapest február 26. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből táviratozzák: II. Oszkár svéd és norvég király tiszteletére tegnap délután 6 órakor nagy udvari ebéd volt, a melyen a fejedelmi vendégen kívül részt vettek a király, az uralkodóház tagjai, a svéd király kísérete, az udvari és állami méltóságok. A vendég tiszteletére este a Burgszínházban diszeldadás volt. A mai napot a svéd király látogatásokkal töltötte el és holnap elutazik Abbaziába, a hol a neje üdül.

Mozgósítási hírek.

Budapest, február 26. (A „Torontál” eredeti távirata.) A fővárosra úgy látszik erősen hatottak a mozgósítási hírek, mert Halmos János polgármester most esetleges mozgósítás esetére a katonai ügyosztályba éjjel-nappali munkára száz hivatalt és negyven szolgát rendelt ki.

Családi dráma.

Budapest, február 26. (A „Torontál” eredeti táv.) Mint Pécsről jelentik, Szabó István ottani lakos késsel mellbeszurta a feleségét, mert az a hir járt az asszony felől, hogy megcsalja őt. Az asszony életveszélyesen megsebesült, a gyilkos férjet letartóztatták.

Gyilkosság a táncmulatságon.
Budapest, február 26. (A „Torontál” ered. táv.) Mint Zomborból jelentik, Csopla községben véres dráma játszódott le tegnapelőtt. Bohnart Antal ottani gazda fia szerelmes volt egy Weinert Juliska nevű leányba s úgy is volt, hogy elveszi. A leány azonban időközben mást gondolt és egy másik legénygyel jegyezte el magát. Bohnert Antal e miatt boszút esküdött s egy táncmulatságon a leányt agyonzurta. A gyilkost elfogták.

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, 1904. február 26.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései:

B u z a	Kilós	50 kilogr. ára		Kilós	50 kilogr. ára	
		kor-tól	kor-ig		kor-tól	kor-ig
Tiszavidéki új	76	8.65	9.—	80	9.10	9.25
Pestvidéki új	76	8.70	8.95	80	9.05	9.20
Bánsági új	76	8.65	8.95	80	9.05	9.15
Bácskai új	76	8.75	9.—	80	0.—	0.—
Rozs	új elsőrendű	70—75		6.80	6.95	
	„ másodrendű	—		6.70	6.80	
Árpa	„ takarmány	60—62		5.95	6.15	
	„ égetni való	62—64		5.85	5.95	
Zab	„ sörfőzésre való	64—66		0.—	0.—	
Tengeri	ó bánsági	39—41		6.—	6.20	
	„ másnemű	—		5.85	6.—	
	„ —	—		0.—	0.—	

Határidő-üzlet.

Budapest, február 26. (A nagybecskereki Lloyd-társulat táv.) A mai tőzsdén az árak kisebb-nagyobb mértékben csökkentek. Déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:
Buza (áprilisra 1904.) 8.95—
Buza (októberre 1904) 8.63—
Tengeri (áprilisra 1904.) 5.55—
Zab (áprilisra) 5.82—
Zab (októberre) —
Rozs (áprilisra) 7.00—
Rozs (októberre) —

Felelős szerkesztőnk távollétében a szerkesztésért felelős: SOMFAI JÁNOS.

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekről.

Ervényes 1903. október hó 1-től.

Erkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra
Temesvár, Versecz, Zombolyáról: délelőtt 9 óra 33 p.
Pancsováról: délután 5 óra 55 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 22 p.; délután 4 óra 35 p.
Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 53 p.
b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra:
Zombolyáról, Verseczről, Alibunárról és Temesvárról: este 7 óra 15 p.
Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 28 p.
Pancsováról: reggel 7 óra 23 p.
Zombolyáról: (keskenyvágányú vonal) reggel 8 óra 23 p.; este 6 óra 55 p.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:
Zombolya, Temesvár, Verseczre: délután 4 óra 45 p.
Pancsovára: délelőtt 8 óra 23 p.; délután 6 óra 20 p.
Szeged—Budapestre: d. e. 11 óra 12 p.; este 6 óra 46 p.
Nagykikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.
b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:
Temesvár, Versecz, Antalalva—Pancsova és Alibunárra: reggel 3 óra 33 p.
Zombolyára: (keskenyvágányú vonal) reggel 3 óra 58 p.; délután 5 óra 10 p.
Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délelőtt 11 óra 38 p.

Torontálvármegye perjamosi járás főszoigabirjától.

699. sz. 1904.

200—3.1

Pályázati hirdetmény.

Lemondás folytán megüresedett Szentpéter község segédjegyzői állásra pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat, akik ezen évi 800 korona fizetéssel rendszeresített segédjegyzői állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűleg felszerelt folyamodványukat folyó évi március hó 12-ig hozzám adják be.

Perjamos, 1904. évi február hó 21-én.

Gyertyánffy,
főszoigabiró.

Meghívó.

A „Nagybecskereki Kaszinó-társulat” 1904. évi március hó 6-án délelőtt 10 órakor a Kaszinó nagytermében

rendes közgyűlést

tart, melyre a társulat tagjai tisztelettel meghívatalnak.

Tárgysorozat:

1. Igazgatói jelentés 1903. évről.
2. Az 1903 évi számadás bemutatása.
3. A számvizsgáló-bizottság jelentése és ennek alapján a felmentvény megadása.
4. A könyvtárnok jelentése.
5. A tisztikar és választmány megválasztása.
6. A számvizsgáló-bizottság választása.
7. A vigalmi-bizottság választása.
8. A könyvtári bizottság választása.
9. Az 1904. évi költségvetés megállapítása.
10. Az alapszabályok módosítása.
11. Indítvány a helyiségek kibővítése iránt.
12. Mult évi május hó 27-én tartott választmányi ülés V. pont alatt hozott határozatok elleni felelbezés.
13. Indítványok.

Szávits Sándor.

társulati jegyző.

Franz J. L.

társulati igazgató.

Kivonat az alapszabályokból: 14. §. A közgyűlésen csak azon tagok bírnak szavazati joggal, kik tagsági díjaikkal hátralékban nincsenek. (194—1.1)

163.348/1903. szám.

M. kir. államvasutak.

Legolcsóbb utazás

Olaszországba és Dél-Franciaországba Budapest—Uj-Dombovar—Fiumén át a Magyar-Horvát Tengeri Gőzhajózási-Társaság Fiume és Velence, illetve Ancona közt közlekedő gőzhajóin.

Hajójáratok menetrendje.

1903. november hó 1-től visszavonásig.

1. Indulás Fiuméből Velencébe minden kedden és szombaton este 8 óra 15 p.-kor.
2. Indulás Fiuméből Anconába minden hétfőn reggel 7 óra 30 perckor és minden esütörtökön este 8 óra 15 perckor.
3. Indulás Velencéből Fiuméba minden hétfőn és esütörtökön este 8 órakor.
4. Indulás Anconából Fiuméba minden szerdán reggel 7 órakor és minden szombaton este 8 óra 30 perckor.

Menettartam 10 óra.

Velencében érkezés és indulás a Szt.-Márk-téren.

Menetidjak

a hajó-átkelesi illetékekkel együtt:

Honnan	Hová	Pénz-érték	Gyorsvonat			Személyvonat
			I. osztály	II. osztály	III. osztály	
Budapest	Velence vagy Ancona	kor.	40-00	30-00	16-00	
„	Cannes	franc.	122-45	87-80		
„	Firenze	„	79-80	58-10	32-50	
„	Genova	„	95-55	69-10	38-95	
„	Grasse	„	124-60	89-25		
„	Lyon-Perrache	„	134-55	95-70		
„	Marseille	„	144-05	102-40		
„	Milano	„	76-25	55-60	31-05	
„	Menton	„	116-30	83-65		
„	Napoli	„	106-85	77-05	43-90	
„	Nizza	„	119-00	85-45		
„	Róma	„	80-05	58-25	32-90	
„	Torino	„	95-40	69-00	38-90	
Bécs	Velence vagy Ancona	kor.	51-40	37-40	19-50	
Berlin	„	márka	103-80	73-50	41-20	
Breslau	„	„	80-60	58-00	31-80	
Hamburg	„	„	130-20	93-10	54-90	

A gőzhajókon egy ügyért két korona utánfizetendő.

A hajó-átkelesi díj magában Fiuméből—Velencébe vagy Anconába: Diszterem hálólhelyllyel együtt 16 kor.
I. osztály 12 „
III. (fedélzet) 6 „

A gőzhajóknak a Budapest—Fiume közt közlekedő gyorsvonatokkal, valamint Velencébe és Anconába a Róma, Napoly, Bari, Brindisi, Bologna, Milano stb. felé induló, illetve onnan érkező olasz vonatokkal közvetlen csatlakozásban állanak. Fiuméba a vonatok a gőzhajók kikötőhelyéig közlekednek s onnan indulnak.

Fiuméből—Dalmáciába naponként indulnak gőzhajók, ezek közül hetenkint 4 gyorsjárat és pedig: Zarába, Spalato, Metkovicba, Raguzába és Cattaróba, melyek menetrendje az „Utmutató”-ban foglaltatik.

Menetjegyeket és csoportosítható körutazási jegyeket a fent megnevezett állomások, ugyszintén a magyar kir. államvasutak központi menetjegyi-irodái Budapesten és Bécsben, továbbá a Cook Tamás és fia cég utazási irodái Budapesten és Bécsben adnak ki, ahol a kívánt felvilágosítások is megadtnak.

Budapest, 1903. november hóban.

Az igazgatóság.

(Utányomás nem díjazatik.)

Meghívó.

Az „Alibunári járási hitelszövetkezet“ (korlátolt felelősséggel) 1904. évi március hó 17-én délelőtt 10 órakor tartja Alibunáron a községi leányiskolában

VI. évi rendes közgyűlését,

melyre a szövetkezet tisztelt tagjait ezennel meghívja

dr. Korsós Elemér s. k., vezérigazgató.

TÁRGYSOROZAT:

1. Az 1903. évi mérleg-, veszteség- és nyereség-számla előterjesztése.
2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése az 1903. üzleti évről s a felmentvény megadása fölötti határozathozatal.
3. A tiszta nyereség felosztása.
4. 5 igazgatósági tag választása.
5. Bizalmi férfiak választása.

Vagyon.		Mérleg-számla.		Teher				
4	Leltár	945	—	11	Betétkamatadó	306	94	
15	Kötvények	1100	—	12	Átmeneti kamatok	3252	49	
28	Osztrák-magyar bank	206	30	44	Tartalékalap	K. 13734-77		
31	Perköltések	46	38		1903. évben befolyt belépési díjak	K. 433-50		
48	Váltótárca	K. 313609—			10% javadalmazás	K. 1274-85	15443 12	
	ebből leírás	K. 212-89	313396	11				
51	Pénztárállomány		2325	19	45	Takarékbetétek	125601	86
					50	Üzletrészek	131840	81
					54	Visszleszámítás	30000	—
					24	Igazgatósági jutalék	1274	85
					18	Tiszta nyereség a múlt évi nyereség-áthozattal együtt	10298	91
			318018	98			318018	98

Tartozik.		Veszteség- és nyereség-számla.		Követel.			
11	Betétkamatadó	579	34	16	Kötvénykamat	99	22
22	Visszleszámítási váltókamat	1828	98	41	Késedelmi díj	449	04
29	Adó	571	45	52	Váltókamat	24194	98
37	Házbér	320	—	27	Nyereségáthozat 1902. évről	313	03
39	Üzleti költség	435	77				
46	Betegsegélyző pénztári járulékok	83	84				
48	Váltótárczából leírás	212	89				
49	Betétkamat	5793	39				
53	Fizetések	2382	—				
44	Tartalékalap 10% javadalmazása	1274	85				
24	Igazgatósági jutalék	1274	85				
18	Tiszta nyereség a múlt évi nyereség-áthozattal együtt	10298	91				
		25056	27			25056	27

Tiszta nyereség felosztására vonatkozó javaslat:

Tagok üzletrészeire eső osztalék
Tartalékalapnak 20000 — koronára való kiegészítésére
Mint nyereségyátvitel folyó év számlájára

K. 1514-86
K. 4556-88
K. 227-18

Osszesen . K. 10298-91

Alibunár, 1903. évi december hó 31-én.

Üzletvezető-igazgatóság:

Dr. Korsós Elemér s. k.,
vezérigazgató.

Krsztics György s. k.

Babich Ferencz s. k.

A könyvelésért: Hertelendy József s. k.

Oreshkovits Frigyes s. k. Zsura Mojsze s. k.

Jelen mérleg-, veszteség- és nyereség-számlát a fő- és segédkönyvekkel összehasonlítva, teljesen megegyezőnek találtuk.

Alibunár, 1904. évi február hó 17-én.

A felügyelő-bizottság:

Knoll János s. k., elnök.

Engels Fülöp s. k.

Mijatov Rada s. k.

Pretzlik Ferencz s. k.

id. Sántha Gyula s. k.

197—1.1

HIRDETÉSEK

felvétetnek

a „TORONTÁL“ kiadóhivatalában.